

Władysław Garczyński

Kamień Pomorski

Informator Archeologiczny : badania 8, 168-169

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wierzchni 8 m² /4 x 2 m/ umiejscowiono w dolnej części wewnętrznego skłonu wału grodziska, otaczającego od strony wysoczyzny majdan osady.

W wykopie pierwszym stwierdzono występowanie 8 głównych warstw kulturowych pochodzących z okresu wczesnośredniowiecznego i okresu halsztackiego i wczesnolateńskiego. Ich ogólna miąższość wynosiła około 3,0 m. W warstwach tych brak jakichkolwiek elementów zabudowy wskazujących na rozplanowanie domostw, stwierdzono w nich bowiem /w warstwach/ znaczne zniszczenie układu pierwotnego i przemieszczenie zabytków. Warstwy 1-5 stanowią pozostałość po osadzie wczesnośredniowiecznej z X-XIII w., natomiast niżej zalegające reprezentują relikty osady kultury łużyckiej.

Wykop drugi, na wale grodziska, ze względów technicznych eksplorowano jedynie do głębokości 275 cm /sypki grunt/. Wydzielono tu 5 zasadniczych warstw kulturowych, stanowiących górną partię trzonu wału grodziska. Były to warstwy piaszczyste lub piaszczysto-gliniaste, przy czym w warstwie 4 stwierdzono rusztową konstrukcję w postaci spalonych bierwion ułożonych poprzecznie do biegu wału. Nie stwierdzono tu występowania ruchomego materiału zabytkowego. W świetle wyników badań uzyskanych z innych wykopów grodziska przyjąć należy, iż wał ten wzniesiono około połowy X w.

W wykopie trzecim, gdzie osiągnięto calec na głębokości 2,20 m, wydzielono 7 warstw kulturowych, z których warstwa 4 i 5 reprezentują kulturę łużycką, a 6 i 7 nie zawierały zabytków. Po zostało, powierzchniowe warstwy 1-3 pochodzą z okresu wczesnośredniowiecznego. Szczególnie interesująco przedstawia się warstwa 3, zawierająca znaczne skupisko kamieni i zaprawy wapiennej - pozostałość po budowlu kamiennej bliżej nieokreślonego charakteru, zapewne sakralnego. W świetle przesłanek stratygraficznych wzniesienie tej budowli nastąpić musiało na przełomie X i XI w., lub w pierwszej połowie XI w.

KAMIEŃ POMORSKI

Muzeum Narodowe
w Szczecinie

Badania prowadził mgr Władysław Garczyński. Finansowało Muzeum Narodowe w Szczecinie. Pierwszy sezon badań. Kościół Mariacki.

Kościół Mariacki - obecnie sala widowiskowa PDK - stoi na terenie grodziska /stanowisko 1/, które było obiektem badań w latach 1959-1961. Ze źródeł pisanych dowiadujemy się, że w czasie chrystianizacji Pomorza, misjonarz, biskup Otton z Bambergu zbudował w Kamieniu 2 kościoły /1124 r./. Przypuszczano, że jeden z nich mógł być wzniesiony w siedzibie księcia Warcisława I, i że kościół Mariacki stoi na miejscu poświęconym

tradycją. Z uwagi na zabytkowy charakter budowli badania archeologiczne były ograniczone.

Założono 3 wykopy sondażowe po zewnętrznej stronie kościoła.

Sonda 1 o wymiarach 2 x 2 m zlokalizowana w południowej części kościoła, w narożniku, na styku wieży z nawą. W wykopie stwierdzono ścianę z ławą ceglana posadowioną na luźnych kamieniach polowych, spoczywających na warstwie kulturowej przypuszczalnie z wczesnego średniowiecza.

Sonda 2 o wymiarach 3 x 2 m zlokalizowana przy północnej ścianie kościoła. W wykopie stwierdzono fundamentową ścianę z dużych średnich kamieni polnych uzupełnionych fragmentami cegły spoczywającej na ławie z dużych kamieni polnych luźno ułożonych. Wśród nich znajdował się cios kamienny jednostronnie licowany.

Sonda 3 o wymiarach 2 x 1,5 m zlokalizowana przy wschodniej ścianie, przy absydzie. W wykopie stwierdzono ścianę z cegły spoczywającą na ławie ceglanej łączonej zaprawą murarską. Spoczywała ona na zwartej warstwie gliny wczesnośredniowiecznego wału obronnego.

Wykopy sondażowe pozwoliły stwierdzić brak wcześniejszego posadowienia kościoła.

Badania zakończono.

KOMOROWO, pow. Szamotuły
Stanowisko 4

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził dr hab. Tadeusz Malinowski i mgr Alfred Szuldrzyński. Finansował WKZ w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa z wczesnego i późnego średniowiecza oraz być może kultury łuzyckiej.

Stanowisko jest położone na Małej Wyspie Komorowskiej usytuowanej na Jeziorze Bytyńskim na północny zachód od Wyspy Komorowskiej / stanowisko 1/. Badania objęły obszar 35 m², położony w północnej części wyspy.

Stwierdzono, że bezpośrednio na calcu zalegała gruba warstwa próchnicy, w której napotymano na niezbyt liczne charakterystyczne ułamki naczyń wczesnośredniowiecznych i późnośredniowiecznych. Kilka skorup być może należy do kultury łuzyckiej. Śladów jakichkolwiek obiektów nieruchomych nie napotkano. Zabytki archeologiczne są świadectwem wykorzystywania niewielkiej wysepki przez rybaków mieszkających we wspomnianych okresach chronologicznych w osadach położonych zarówno na lądzie stałym, jak i na Wyspie Komorowskiej oraz na Wyspie Pierskiej.

Dalszych badań na tym stanowisku nie przewiduje się.